

Folklorismo carcelario: identidad nacional o manual de subversión? [

2018

text (article)

Analítica

L'objectiu d'aquest article és, d'una banda, analitzar la presència del folklore en la programació musical carcerària oficial durant el franquisme i l'ús d'aquesta com a element generador de la identitat nacional imposada per la dictadura; i, d'altra, comparar-ho amb el paper que eixe repertori jugà per a la comunitat represaliats a l'espai clandestí. Amb aquesta intenció, es tractarà de posar de manifest qüestions com ara el fet que repertoris vinculats a la tradició rural foren resignificats pel franquisme a l'interior de les presons com a elements de reeducació a través de l'element nostàlgic de la terra com a 'pàtria/màtria', fomentant la circulació dels nous paradigmes conductuals. Entendre el funcionament de l'articulació de l'activitat musical en l'àmbit oficial és imprescindible per a endinsar-se al mateix temps en les respostes subversives que sorgiren. Ambdues realitats, a més de conviure, s'entrellaçaren en processos de contínua retroalimentació, que han d'escometre's de manera conjunta amb la finalitat de reconstruir el paisatge sonor de les presons franquistes. La refolklorització de la música rural i tradicional resultà especialment útil per a l'oficialitat del règim on dones i homes, com a represaliats polítics, foren denominats 'malalts punibles' (Foucault, 2012), susceptibles de ser reeducats en els valors de la terra. Partint d'aquesta categorització així com dels recents estudis que han demostrat la necessitat d'endinsar-se en el panòptic carcerari del franquisme per a completar la visió de l'estructura musical de la dictadura en tots els seus àmbits (Calero 2016, 2017 i 2018; Pérez Castillo 2014) s'ha pres una mostra de dèneu peces procedents de l'àmbit oficial i catorze de l'àmbit clandestí composades en les presons espanyoles entre 1939 i 1964 per a analitzar l'impacte d'ambdues postures en relació con els usos i modes de composició inspirats en el folklore

L'objectiu d'aquest article és, d'una banda, analitzar la presència del folklore en la programació musical carcerària oficial durant el franquisme i l'ús d'aquesta com a element generador de la identitat nacional imposada per la dictadura; i, d'altra, comparar-ho amb el paper que eixe repertori jugà per a la comunitat represaliats a l'espai clandestí. Amb aquesta intenció, es tractarà de posar de manifest qüestions com ara el fet que repertoris vinculats a la tradició rural foren resignificats pel franquisme a l'interior de les presons com a elements de reeducació a través de l'element nostàlgic de la terra com a 'pàtria/màtria', fomentant la circulació dels nous paradigmes conductuals. Entendre el funcionament de l'articulació de l'activitat musical en l'àmbit oficial és imprescindible per a endinsar-se al mateix temps en les respostes subversives que sorgiren. Ambdues realitats, a més de conviure, s'entrellaçaren en processos de contínua retroalimentació, que han d'escometre's de manera conjunta amb la finalitat de reconstruir el paisatge sonor de les presons franquistes. La refolklorització de la música rural i tradicional resultà especialment útil per a l'oficialitat del règim on dones i homes, com a represaliats polítics, foren denominats 'malalts punibles' (Foucault, 2012), susceptibles de ser reeducats en els valors de la terra. Partint d'aquesta categorització així com dels recents estudis que han demostrat la necessitat d'endinsar-se en el panòptic carcerari del franquisme per a completar la visió de l'estructura musical de la

dictadura en tots els seus àmbits (Calero 2016, 2017 i 2018; Pérez Castillo 2014) s'ha pres una mostra de dèneu peces procedents de l'àmbit oficial i catorze de l'àmbit clandestí composades en les presons espanyoles entre 1939 i 1964 per a analitzar l'impacte d'ambdues postures en relació con els usos i modes de composició inspirats en el folklore

L'objectiu d'aquest article és, d'una banda, analitzar la presència del folklore en la programació musical carcerària oficial durant el franquisme i l'ús d'aquesta com a element generador de la identitat nacional imposada per la dictadura; i, d'altra, comparar-ho amb el paper que eixe repertori jugà per a la comunitat represaliats a l'espai clandestí. Amb aquesta intenció, es tractarà de posar de manifest qüestions com ara el fet que repertoris vinculats a la tradició rural foren resignificats pel franquisme a l'interior de les presons com a elements de reeducació a través de l'element nostàlgic de la terra com a 'pàtria/màtria', fomentant la circulació dels nous paradigmes conductuals. Entendre el funcionament de l'articulació de l'activitat musical en l'àmbit oficial és imprescindible per a endinsar-se al mateix temps en les respostes subversives que sorgiren. Ambdues realitats, a més de conviure, s'entrellaçaren en processos de contínua retroalimentació, que han d'escometre's de manera conjunta amb la finalitat de reconstruir el paisatge sonor de les presons franquistes. La refolklorització de la música rural i tradicional resultà especialment útil per a l'oficialitat del règim on dones i homes, com a represaliats polítics, foren denominats 'malalts punibles' (Foucault, 2012), susceptibles de ser reeducats en els valors de la terra. Partint d'aquesta categorització així com dels recents estudis que han demostrat la necessitat d'endinsar-se en el panòptic carcerari del franquisme per a completar la visió de l'estructura musical de la dictadura en tots els seus àmbits (Calero 2016, 2017 i 2018; Pérez Castillo 2014) s'ha pres una mostra de dèneu peces procedents de l'àmbit oficial i catorze de l'àmbit clandestí composades en les presons espanyoles entre 1939 i 1964 per a analitzar l'impacte d'ambdues postures en relació con els usos i modes de composició inspirats en el folklore

<https://rebiunoda.pro.baratznet.cloud:28443/OpacDiscovery/public/catalog/detail/b2FpOmNlbGVicmF0aW9uOmVzLmJhcmF0ei5yZW4vMzE1MTAwNTg>

Título: Folklorismo carcelario: identidad nacional o manual de subversión? electronic resource]

Editorial: 2018

Tipo Audiovisual: Cárceles franquismo folklore Presons franquisme folklore Prisons francoism folklore

Documento fuente: Quadrivium, ISSN 1989-8851, N°. 9, 2018

Nota general: application/pdf

Restricciones de acceso: Open access content. Open access content star

Condiciones de uso y reproducción: LICENCIA DE USO: Los documentos a texto completo incluidos en Dialnet son de acceso libre y propiedad de sus autores y/o editores. Por tanto, cualquier acto de reproducción, distribución, comunicación pública y/o transformación total o parcial requiere el consentimiento expreso y escrito de aquéllos. Cualquier enlace al texto completo de estos documentos deberá hacerse a través de la URL oficial de éstos en Dialnet. Más información: <https://dialnet.unirioja.es/info/derechosOAI> | INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS STATEMENT: Full text documents hosted by Dialnet are protected by copyright and/or related rights. This digital object is accessible without charge, but its use is subject to the licensing conditions set by its authors or editors. Unless expressly stated otherwise in the licensing conditions, you are free to linking, browsing, printing and making a copy for your own personal purposes. All other acts of reproduction and communication to the public are subject to the licensing conditions expressed by editors and authors and require consent from them. Any link to this document should be made using its official URL in Dialnet. More info: <https://dialnet.unirioja.es/info/derechosOAI>

Lengua: Spanish

Enlace a fuente de información: Quadrivium, ISSN 1989-8851, N°. 9, 2018

- Gran Vía, 59 28013 Madrid
- (+34) 91 456 03 60
- informa@baratz.es